

Til DVS' medlemmer

MEDDELELSE NR. 2019 - 6

Vejhistorisk tur den 20. - 21. september 2019

Dette års vejhistoriske ekskursion gik til Hærvejen på strækningen mellem Vejle og Viborg samt til Himmerland. Turen startede fredag formiddag den 20. september 2019, hvor 17 medlemmer mødte op i Vejle. Turen var tilrettelagt og blev guidet af to af Selskabets medlemmer: Ingeniør Arne Rosenkvist og Civilingeniør Ulrik Blindum. De havde bestræbt sig på at finde vejhistoriske specialiteter og små finurligheder.

I det følgende er nogle af disse beskrevet.

Foto: Arne Rosenkvist

Grejs Å løber fyrigt ned igennem erosionsdalen. Her blev brinkerne i begyndelsen af 1970'erne af Vejle Amts vejvæsen sikret med de kilometersten, der var blevet erstattet af de kantpæle af plastik, man kender i dag. Her havde der også sneget sig et enkelt halvmilesten ind. Den ses på billedet. DVS' Milestensgruppe har endnu ikke taget stilling til, om man skal forsøge at redde stenen. Man piller ikke bare en enkelt sten ud af en støttemur, der nu har gjort gavn i snart 50 år.

Øster Nykirke

Hærvejen passerer forbi Øster Nykirke. Kirken ligger højt i terrænet og har været et kendingsmærke for trafikken i århundreder. Kirken har den specielle ydre udformning, at den er kalket mod den mørke nordhimmel og står med sine granitkvadre mod den lyse sydhimmel.

Fotos: Ulrik Blindum

Selskabet gjorde holdt ved mindesmærket for Kaj Munk på Hørbylunde Bakke mellem Pårup og Silkeborg, hvor Arne Rosenkvist nedlagde en buket på vegne af Selskabet.

Foto: Ulrik Blindum

Vadestedet i Funder Bæk

Ved Bølling Sø er der hærvejsspor både øst og vest om søen. Det vestlige spor blev mest brugt til studedrifter, mens det østlige spor blev brugt af vandrere og folk i vogn. Her havde man bekvemmeligheder ved at komme til beboede egne som f.eks. kroer og forretninger. Til gengæld var man nu på den forkerte side af vandskellet og måtte trækkes med at skulle krydse Funder Bæk, der løber til Silkeborgsøerne og Gudenåen. Da hovedvejschausseen Silkeborg-Herning blev anlagt i 1860, valgte man det gamle vadested til krydsning af Funder Bæk. På billedet ser man broen og trædestenene fra det gamle vad.

Foto: Ulrik Blindum

Hærvejsstenen

Skovstyrelsen rejste Hærvejsstenen Ved Hald Ege i 1976. Den viser afstande til middelalderens hellige steder. Hærvejsstenen er lavet af en gammel vejtrømle.

Inskriptionen er forfattet af Viborgforfatteren Peter Seeberg. Den lyder:

KRÆMMERE KRIGERE KÆRRER KAROSSER
 RYTTERE DRIVERE VANDRINGSMÆND HESTE
 STUDE GÆS FROMME GODE ONDE MANGE
 ENE LANGVEJSFRA TIL LANGVEJSSTEDER
 TRÆTTE AD DEN SLYNGEDE VEJ JERUSALEM
 ROM SANTIAGO DE COMPOSTELLA HAMBORG
 LÜBECK PARIS FINDERUP VARDE

Foto: Ulrik Blindum

Hærvejstæppet

Foto: Ulrik Blindum

I Søndermarkskirken i Viborg hænger det 10 meter lange og 1 meter høje Hærvejstæppe. Motiverne på tæppet er skabt af kunstneren Inga Linde Jensen, og det er blevet broderet af den såkaldte Mejlbygruppe. Mejlbygruppen består af en snes flittige kvinder, som gennem 5 år skabte Hærvejstæppet. Motiverne viser en lang række historiske hændelser på Hærvejen samt nogle af de steder, Hærvejen passerer fra Viborg til Dannevirke i Slesvig.

Overnatningen skete på Motel Viborg lidt syd for Rindsholm, mens middagen om aftenen blev indtaget på Rindsholm Kro.

En spændende Kro, hvor der i haven er anlagt en mindelund for faldne danske soldater på international mission siden 1956.

Foto: Ulrik Blindum

Næste morgen fortsatte turen over Løvel Bro – porten til Himmerland til

Borremosefæstningen

En befæstet landsby fra jernalderen, ca. år 100 e. Kr., med et af Danmarks ældste vejanlæg.

Det er et anlæg med en brolagt vej ind mod landsbyen, hvor også landsbygaden har været brolagt med toppede sten.

Foto: Ulrik Blindum

Gundestrup-stenen

Ved Aars ligger fundstedet for Gundestrup-karret. Stedet er markeret med en sten med en kortfattet tekst af Himmerlands store digter Johannes V. Jensen: "Her udgravedes Gundestrupkedlen".

På bagsiden kan man læse:
"Jens Sørensen fandt Kedlen 1891".

Foto Ulrik Blindum

Broen over Kongsvad Mølleå ved Holmgård

Ved Holmgård syd for Hobro ligger en gammel bro på den gamle chausse mellem Randers og Hobro. Broen blev opført i 1875. Dele af broen er rester af den gamle ødekirke i Karlby, der har ligget nord for Glenstrup Sø.

I 1936 blev der anlagt en omkørselsvej uden om Holmgård, og derfor ligger den gamle strækning næsten urørt gennem landskabet med en smallere kørebanebredde end på andre eksisterende strækninger af hovedvejen.

Foto: Ulrik Blindum

Purhus Kro

Foto: Ulrik Blindum

Den gamle hovedvej A10 forløber forbi Purhus Kro. Først i 1930'erne blev hovedvejen lagt nordøst om kroen.

Blandt bygningerne ses den gamle rejsstald, som i dag er selskabslokaler.

Øst for kroen krydses Kåtbæk. Broen her er i 2014 udskiftet med en stålørstunnel.

Amtmand Hoppes Bro ved Langå

Foto: Ulrik Blindum

Danmarks første vejbro udført i jernbeton. Broen er fra 1905 og var en vigtig forbindelse for lokalområdet adgang til Langå station. I 1965 blev en ny og bredere bro bygget ved siden af Amtmand Hoppes Bro, og derved blev broen forbeholdt cyklister og gående. I 1996-98 blev broen renoveret under medvirken af bl.a. Dansk Vejhistorisk Selskab.

Slotsalleen ved Frijsenborg – Linen

Frijsenborg Gods havde givet Selskabet tilladelse til at køre på Linen – en af Danmarks længste private veje med sine ca. 12 kilometer. Linen strækker sig fra godsets hovedbygning til jernbanen nær Hinnerup Station. Jernbanen blev anlagt i 1862. Grev Frijs, der var konseilspræsident fra 1865 til 1870, kunne således køre på sin egen jord til jernbanen, når han skulle ud i verden.

Foto: Ulrik Blindum

Turen sluttede i Vejle lørdag eftermiddag d. 21. september.

Deltagerne var enige om, at det var en på alle måder berigende tur.

Med venlig hilsen

Bo Tarp
Formand for DVS